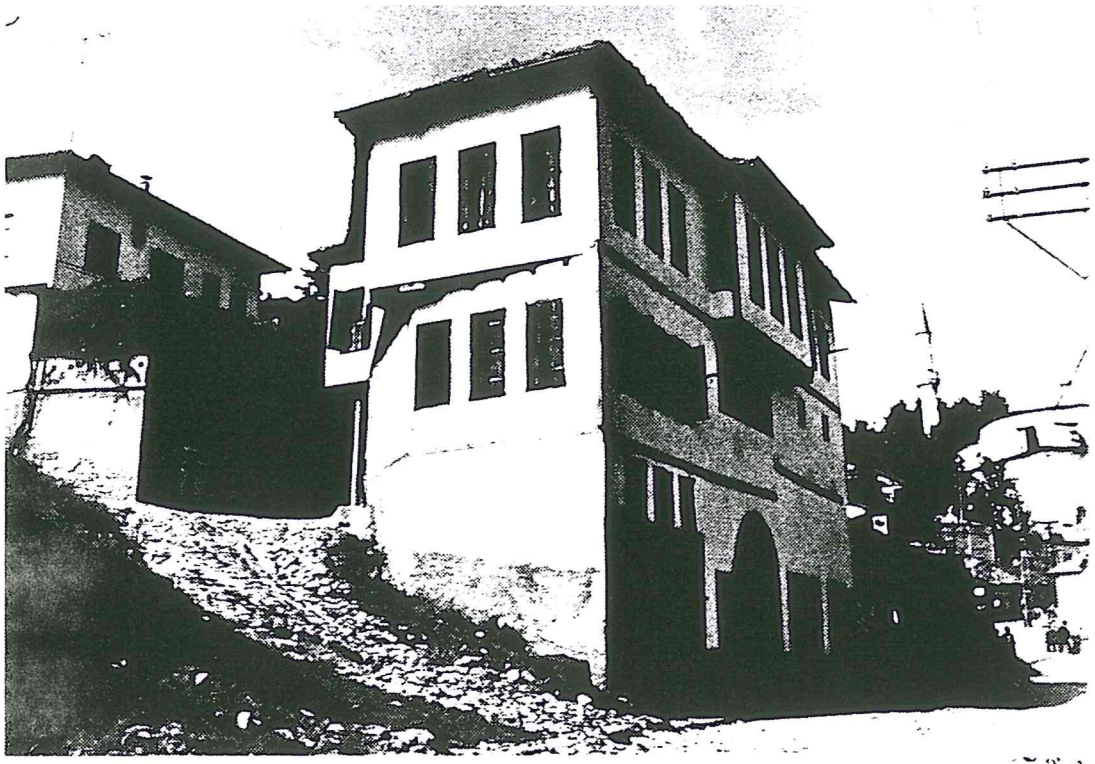
AFGIFTEKANTOOR BRUGGE X MAANDBLAD DECEMBER 1988

archipel

DE TURKSE WONING

VERANTW. UITG. MARC FELIX, KONINGSTRAAT 43A, bus 1, 8400-OOSTENDE

VRIJDAG 9 DECEMBER 20u.30

'T LEERHUYS . GROENINGE BRUGGE

DE TRADITIONELE TURKSE WONING

een funktioneel woningtype

voordracht door

JOHAN VANDEWALLE

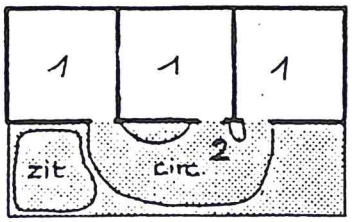
gelegenheidstentoonstelling vanaf 20u.00

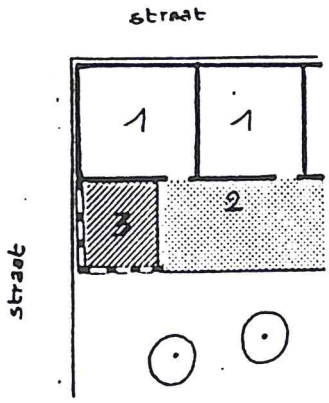
inkom leden gratis niet-leden (100) 200 F

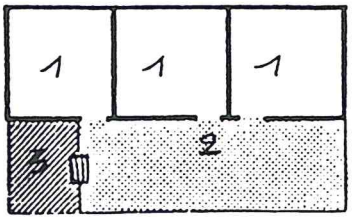
Reflekterend over de "woning" raken wij meestal niet buiten het door ons westers kultuurpatroon gekonditioneerde schema "hall-zitplaats-eetplaats-keuken-slaapkamer-badkamer ...".
Over het "wonen" kan ook in andere termen en diepgaander worden nagedacht. Om het blikveld te verruimen, leekt het ons interessant even gekonfronteerd te worden met een totaal andere manier van denken. De traditionele Turkse woning is zo'n benadering.
Vanaf de 15e eeuw ontwikkelde zich in Turkije een rationele woningtypologie waarbij basisprincipes als multifunktionaliteit, ruimtelijke difiniëring in op privacy-versus op openheid gerichte ruimten, klimatologische eisen, zitten-versus circuleren binnen de woning enz... een type hebben doen ontstaan gebaseerd op een beperkte reeks eenvoudige planregelende basisprincipes van geschakelde cellen. Die standardisatie kan dan in een oneindige reeks kombinaties aangewend en aan de site aangepast worden.
Voor een analyse van deze Turkse woningtypologie hebben we beroep gedaan op Johan Vandewalle.

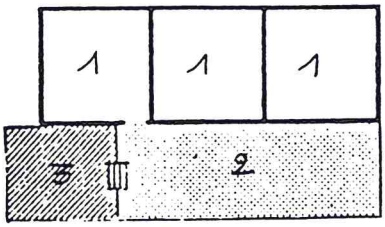
JOHAN VANDEWALLE

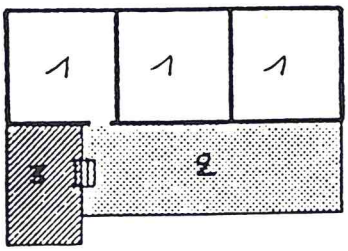
- ingenieur-archtiekt (R.U.G. 1983)
  eindverhandeling "de traditionele Turkse woning, een funktioneel woontype
- licentiaat Oosterse filologie (R.U.G. 1985)
- kandidaat Slavische filologie (R.U.G. 1985)
- licentiaat Algemene Taalkunde (1986)
  verhandeling rond Turkije
- lezingen aan de K.U.Leuven, Ankara (Turkije), Berlijn
- publikaties rond de Turkse taal en de Turkse woning, ondermeer uitgegeven door de universiteit van Ankara
- taaldocent aan de R.U.G. (Turks), kursusgever voor bedrijven (Turks)
- winnaar van de wedstrijd "De polyglot van Vlaanderen" (1987) . kennis van 22 levende talen.
- TV optredens als "polyglot" in België, Nederland, Luxemburg, West-Duitsland, Turkije, Japan, Oostenrijk.

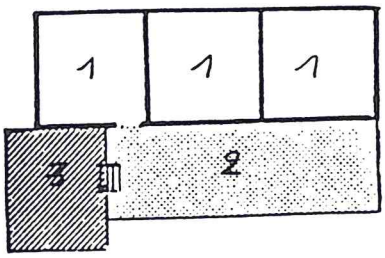

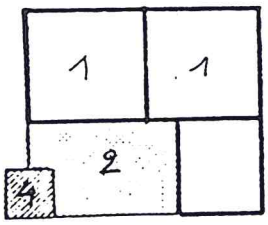

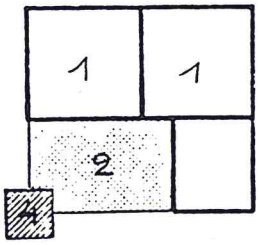

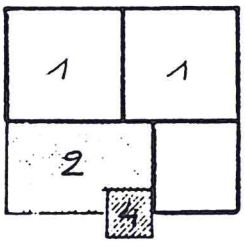

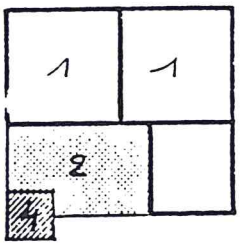

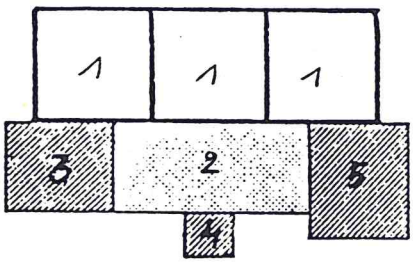

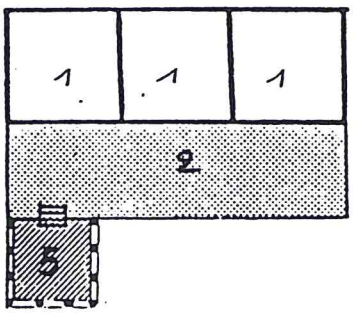

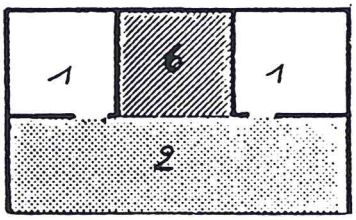

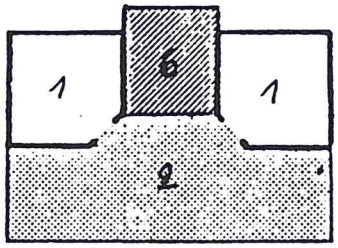

Kommentaar op de traditionele basiscel schakelingen.

1. kamers
2. de SOFA (gemeenschappelijke ruimte)
3. de SEKILIK (verhoogde zitruimte)
4. de TAKT (de troon, een persoons-zitruimte)
5. de KÖSK (kiosk, randruimte in kontakt met buiten)
6. de EYVAN (zitplaats tussen de kamers)

DE TRADITIONELE TURKSE WONING

De traditionele Turkse woning bestaat in essentie uit een woonverdieping in houtskeletbouw die rust op een zware stenen benedenmuur. Deze muur volgt het grillige stratenpatroon, dat typisch is voor de Turkse stad, terwijl de woonverdieping zich via uitsprongen daarvan bevrijdt. De woonverdiepong bezit een zeer regelmatig, geometrisch plan met een cellulaire structuur. Multifunctionele "kamerwoningen" groeperen zich rond een hal die "sofa" genoemd wordt. In principe krijgt iedere deelgroep in de grootfamilie een kamer toegewezen. Huizen kunnen ook opgedeeld worden in "selamlik", waar gasten ontvangen worden, en "haremlik", het gedeelte met de grootste privacy.

Binnen de woning worden diverse microklimaten geschapen. Sommige ruimten onttrekken zich van de invloed van de buitenwereld, andere openen zich naar de tuin die altijd aanwezig is.

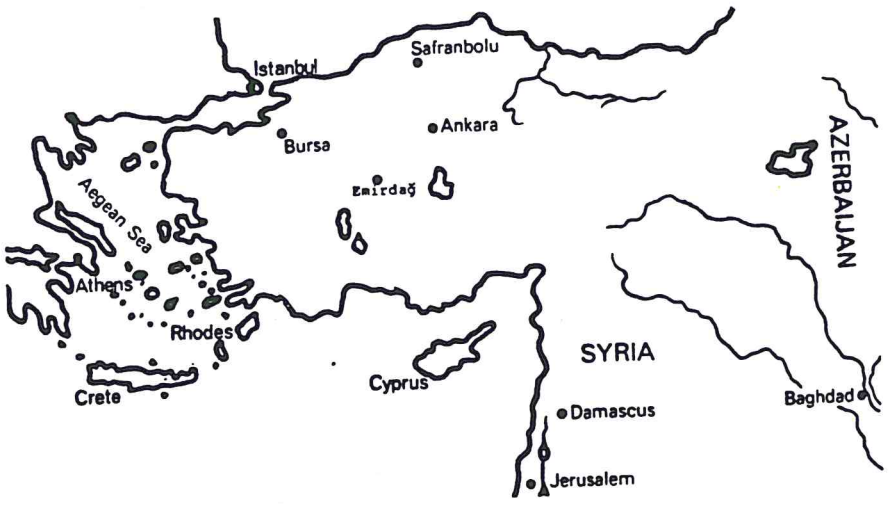
De Turkse woonarchitektuur is een anonieme architektuur. Met een beperkte set van plangenererende principes is de ontwerper in staat een oneindig gamma van composities te ontwerpen, aangepast aan de vorm van het terrein, de grootte van de woongroep, het klimaat. Dezelfde principes worden zowel toegepast in de eenvoudige stadswoning als in de paleizen van de Ottomaanse sultans. Dit functionele en terzelfdertijd zeer esthetische woontype verdrong vanaf de 15de eeuw op vele plaatsen in de Balkan de oorspronkelijke woontypes. Turkse huizen worden in Bulgarije, Joegoslavie, Albanie en Griekenland zorgvuldig gerestaureerd en als nationaal erfgoed bewaard.

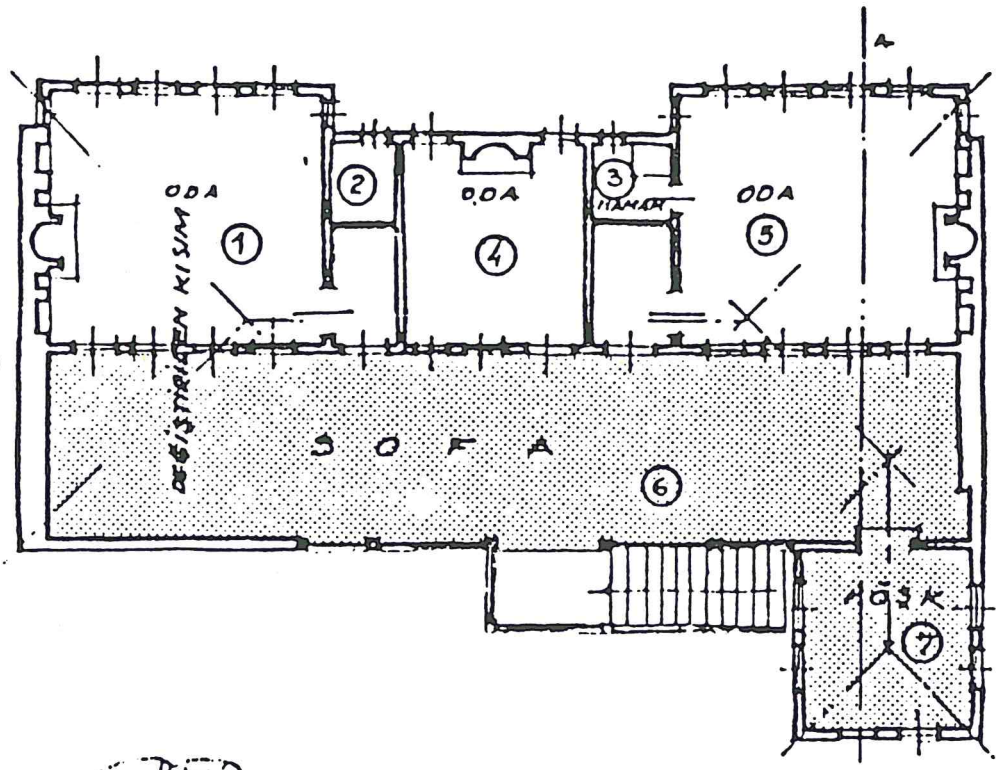
Ook in de Turkse kamer, die steeds vierkant is, zijn het in de eerste plaats de functionele elementen die tot decoratie dienen. De inrichting van de kamer weerspiegelt de fijngevoeligheid van de anonieme ontwerpers bij het aftasten van ieder deeltje "ruimte" binnen het volume naar de mogelijkheden die het biedt. Alle dimensies kunnen rechtstreeks gerelateerd worden aan de fysische en psychische ruimte nodig voor de menselijke activiteiten. Ook is een verregaande standaardisatie merkbaar.

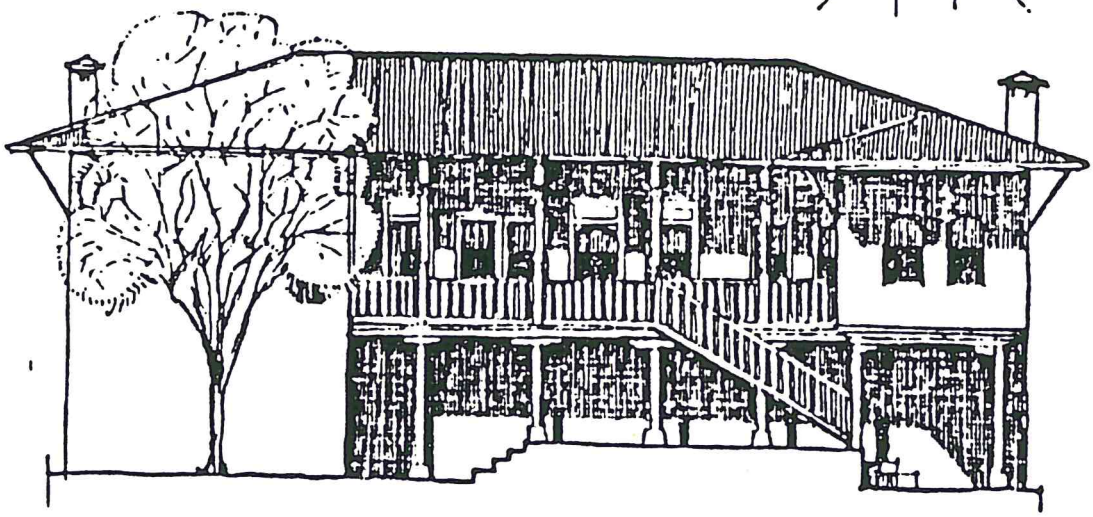
De multifunctionaliteit van de kamer wordt gerealiseerd door het centrale gedeelte vrij te houden en zitgelegenheid te voorzien aan de periferie in de vorm van lange zitbanken met kussens langs de raamstrook, vast aan de constructie. Voor bergruimte en wasgelegenheid zorgen ingewerkte muurkasten. Verder komt ook nog een haard voor. De kamer is vol van "ruimte" zonder dat die zoals in de westerse architectuur door her en der geplaatste meubels verbrokkeld wordt.

Door een lage ronde tafel, weefgetouw, bed,... enz. binnen te brengen en in het midden te plaatsen fungeert de kamer tijdelijk als resp. eetkamer, werkkamer, slaapkamer,... Dit ruimtegebruik is uiterst economisch.

De Turkse woning vormt een geslaagd huwelijk van functionaliteit en esthetische aanblik, wat resulteert in een heel eerlijk soort architektuur.

A
ODA
1
2
ODA
4
3
HAMAM
ODA
5
DEĞİŞTİRİLEN KISIM
SOFA
6
DOĞAL
7

archipel

december 88

ARCHITEKTUURVERENIGING ARCHIPEL VZW

PROGRAMMAOVERZICHT 88-89

Wie van erg afwisselende items houdt, komt dit werkjaar ruim aan de trekken.

Na het inleidend debat over HEDENDAAGSE JAPANSE ARCHITEKTUUR (september), de trip naar KROLLER MULLER en de Gentse dag ARCHITECTUUR ALS BUUR (oktober), kwam in november het EUROPAKRUISPUNT TE BRUSSEL aan bod. ANDRE LOECKX gaf hierin een zeer boeiend overzicht van twintig jaar architektuurontwerpen voor deze Brusselse leegte. Het verhaal eindigde met het nogal verbijsterende projekt van de groep Blaton, Depauw en Polac dat er momenteel in aanbouw is. Een architektuurschande op honderd meter van één van de mooiste pleinen van Europa.

Op 9 december geeft ir.-architekt-filoloog-polyglot JOHAN VANDEWALLE een voordracht (gekoppeld aan een gelegenheidstentoonstelling) rond de TRADITIONELE TURKSE WONING.

Van de eeuwenoude woningtypologie in Turkije ... naar het 21ste eeuws futurisme in Nederland.
Op 20 januari heeft de Delftse professor REYNBOUTT het over NEDERLANDSE ARCHITEKTUUR IN DE 21ste EEUW.
Een kritische blik op visies van Koolhaas, Mecano, C.P.Z., Quist, Coenen en Benthem op architektuur en stedebouw in de 21ste eeuw, waarin zowel realistische als futuristische ontwerpen aan bod komen.

Op 10 februari behandelt Susanne VAN AERSCHOT het tema CINEMAARCHITEKTUUR waaraan zopas een temanummer van het tijdschrift Monumenten- en Landschappen gewijd was.

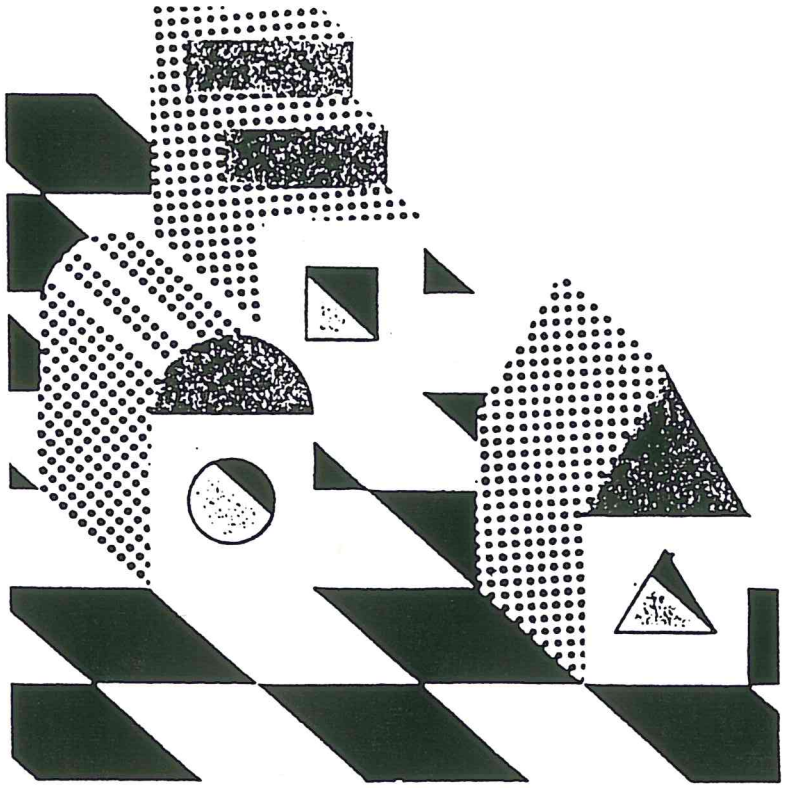
Op 10 maart spreekt BARBARA VANDERWEE over de figuur en de architektuur van VICTOR HORTA, waaraan ze recent een doctoraatstesis wijdde.

ARCHIPEL nodigde drie architekten uit om op eigen werk terug te blikken : JAN TANGHE op 21 april, CHRISTIAN DE PORTZAMPARC (de Franse architekt van de nieuwe Cité de la Musique in La Vilette te Parijs) op 19 mei, en STEFAAN BEEL (recent Eternit-prijswinnaar) op 16 juni.

Van 5 tot 7 mei staat een ARCHITEKTUURREIS NAAR PARIJS op het programma. Bezoeken aan de recentste "Mitterand-projekten" : de Arc van Spreckelson, de pyramide van Pei, het Institut du Monde Arabe, de Tsumi-paviljoenen in La Vilette, de Opera de la Bastille ... (maar ook andere werken in de omgeving van Parijs) zijn voorzien.

In een dagtrip in mei of juni komt tenslotte ARCHITEKTUUR IN WEST-VLAANDEREN aan bod.

Waarschijnlijk wordt in het programma nog een debatavond rond architektuur in Brugge geschoven.
Het ARCHIPEL-bulletin houdt u geregeld op voorhand op de hoogte van eventuele aanvullingen of wijzigingen

ARCHITECTUUR ALS BUUR

Aanvullende tentoonstellingen

In de rand van de centrale tentoonstelling 'Architectuur als Buur' (Sint-Pietersabdij) hebben zich de afgelopen maanden tal van aanvullende initiatieven ontwikkeld. Kleinere tentoonstellingen vooral, die alle met architectuur te maken hebben. Zo bijvoorbeeld...

. Kleur in de Stad. Over kleurgebruik op gebouwen in de stad. Nog tot 13 november in de Generale Bank op de Kouter. Organisatie : Informatiecentrum Stadsvernieuwing.
. L'architettura e anche donna. Werk van vrouwelijke architecten. Nog tot 23 november in boekhandel Copyright (Jakobijnenstraat 8).
. La Chaux-de-Fonds / Le Corbusier. Tot 18 november in Sint-Lucas, Zwarte Zustersstraat 34.
. Architectuur-fotografie van Libens en Van Straaten. In galerie XYZ (Brabantdam 110) tot 30 november.
. De Shakers. Shaker-architectuur in Modern Form, Burgstraat 107. Tot 10 december.
. Klank-ruimte-project. Muziek, plastische kunst en ruimte in de Gele Zaal, Nonnemeersstraat 26. Tot 18 december.
. De Internationale Eternitprijs voor architectuur : van 4 tot 18 november in de Bank Brussel Lambert op de Kouter
. Het Antwerps Linkeroeverplan van Le Corbusier van 4 tot 26. In de Blauwe Zaal van de Faculteit Toegepaste Wetenschappen (Jozef Platteaustraat 22); organisatie : Interbellum en de Afdeling Architectuur van de Faculteit Toegepaste Wetenschappen van de R.U.G.
. Salon Refuse : werk van Baines, Lampens, Delmulle en Van Severen in Surplus, Zwarte Zustersstraat. Van 5 november tot 31 december.
. Mario Botta. Nog tot 16 november in het Huis aan de Waterkant (zijstraat Langemunt)
. Andrew Macnair en Egg City in galerie S & H De Buck, Zuidstationsstraat 25-27. Van 11 november tot 31 december.
. Jonge Interieurontwerpers. Van 17 december tot 15 februari in het Museum voor Sierkunst. Organisatie : Stichting Architectuurmuseum.

GEORGES BAINES 1925

JULIAAN LAMPENS 1926

FRANK DELMULLE 1954

MAARTEN VAN SEVEREN 1956

JAN GODYNS 1959

Exhibition

Architecture & Design

Three Architects and two designers on the frontline. A collection of drawings, furniture, objects and prototypes of two almost retired and rather young designers. A confrontation of five very personal ways of thinking and working.

SURPLUS

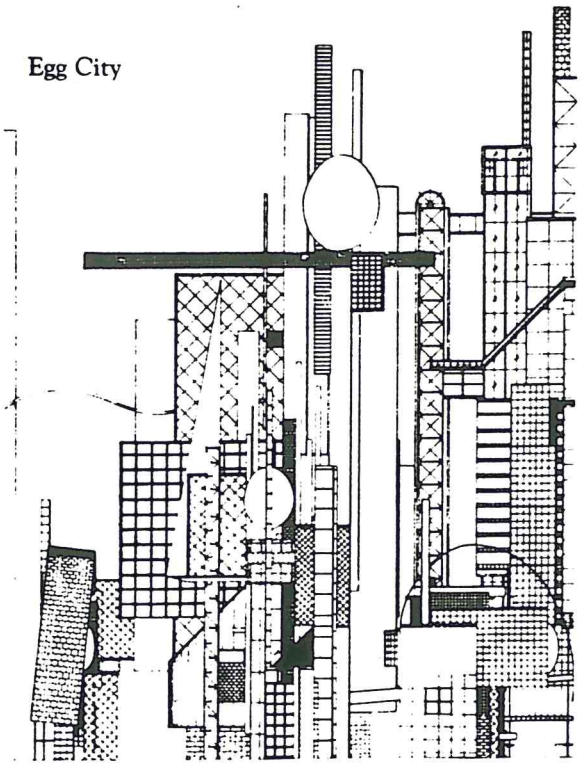
DESIGN & INDUSTRY

Zwartezusterstraat 9 - 9000 Gent Belgium

Open every day 10 - 12.30 and 14 - 18

Closed on sunday's and monday's

Egg City

ANDREW PIERCE MACNAIR

(NEW YORK)

"Drawings and Paintings from EGG CITY: A Cinematic Text on the Attributes of Architecture in the City".

Galerie Kadans 17/9-11/10 / 1988
Opening Den Haag:
zaterdag 17 september 1988 17.00 uur
Lezing: 15 september 20.00 uur in
de Haagse Kunstkring, Denneweg 64
Architectuur - Kunst - Egg City

Galerie De Buck 11/11-31/12 / 1988
Opening Gent:
vrijdag 11 november 1988 20.00 uur
Tentoonstelling in het kader van de Manifestatie
"Architectuur als Buur" te Gent
van september - december 1988

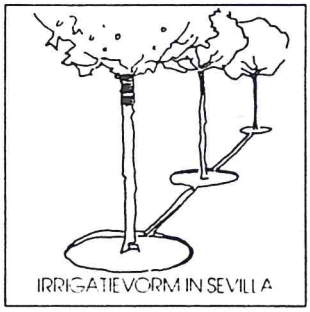
U wordt uitgenodigd voor de opening van de tentoonstelling in Den Haag en Gent.
Op beide tentoonstellingen is de kunstenaar aanwezig.

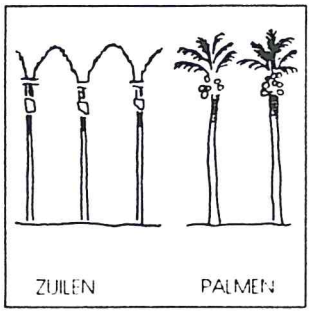
Andrew Pierce MacNair, architect uit New York, zal op beide tentoonstellingen zijn ruimtelijke tekeningen en schilderijen, waarin veel kleuren zijn verwerkt, toelichten. MacNair toont zich in zijn werk een ideeënrijk gangmaker. Zijn thema EGG CITY is niet een architectonisch plan in de zin van het herscheppen van een stad, maar een project dat met vormen en gedachten te maken heeft. Vanuit een sterke betrokkenheid bij de oorsprong van de architectuur worden attributen aangedragen voor de toekomst. Zijn tekeningen en schilderijen zijn meer een filosofie.
Als uitvoerend architect heeft hij een eigen bureau in New York "The Manhattan Studio for Architecture".
MacNair is geboren in 1947 en studeerde architectuur aan de universiteiten van Princeton en Columbia. Sinds 1980 doceert hij aan de Parsons School for Design.
Sinds 1984 is hij oprichter en hoofdredacteur van het blad "Architectures".
Zijn tentoonstelling in jan. 1988 in Amsterdam bij de galerie Luce Van Rooy, werd geopend door Rem Koolhaas.
Zijn werk was ook te zien op de RAI '88 in Amsterdam.

AVONDEN VAN DE EUROPESE TUINKUNST

De stichting "DE VRIJE RUIMTE" organiseert zeven lezingen over Europese tuinen. Als prelude op, en in het kader van wat binnenkort de Europese éénmaking wordt genoemd, een visie op de Europese tuinkunstgeschiedenis tot 1950.

Per land worden zowel de tijdsgeest als de daaruit voortvloeiende ideevorming en daaraangebonden verschuivingen op het vlak van ruimtekonsept, konstruktie, typologie, enz. besproken. Aan de hand van voorbeelden van bezochte tuinen wordt deze zienswijze verduidelijkt. Als praktische toepassing wordt in het late voorjaar 1989 het kasteelpark Beloeil terplaatse toegelicht

IRRIGATIEVORM IN SEVILLA

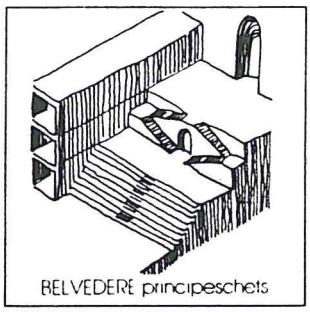

ZUILEN PALMEN

SPANJE & PORTUGAL

Dinsdag 15 november 1988 - 20 15 uur

Na 1248 bestond alleen nog maar het Moorse koninkrijk Granada, dat tenslotte in 1492 door de Spanjaarden werd heroverd. Hoewel de christelijke veroveraars het Islamitisch geloof en de Arabische geleerdheid wensten uit te roeien, namen zij toch verschillende aspekten van de Arabische beschaving over, waaronder de tuinkultuur Mudejar (tuin-)kunst bleef bestaan..

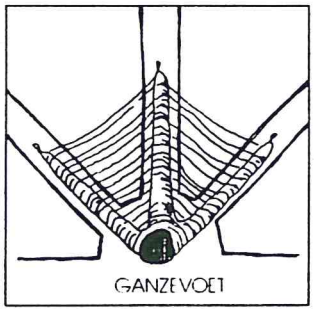

VILLA CAFAGGIOLO
axionometrie

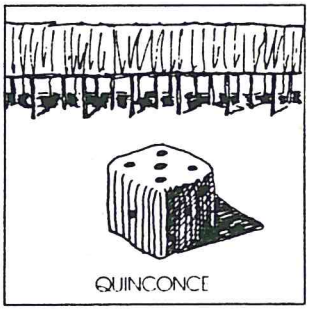

BELVEDERE principeschets

ITALIE

Dinsdag 29 november 1988 - 20 15 uur

Reeds in 100 PC beschreef Plinius de Jongere zijn tuin. Met Crecenzio (1230-1310), algemeen beschouwd als de eerste Europese agronoom, kende men bij de villa's in de Insse heuvels rond Firenze een tuinbloei. Italie bezit gelukkig nog tientallen tuinen die in de renaissance ontslonden. De villa Medici in Rome vormt een uitstekend begin, omdat het grondplan nog middeleeuws is, maar het detailwerk de renaissance verraadt.

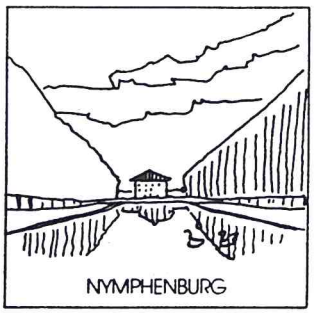

GANZE VOET

QUINCONCE

FRANKRIJK

Dinsdag 13 december 1988 - 20.15 uur.

De Franse formele (barok-)tuin begon zich rond het jaar 1600 te onderscheiden van de Italiaanse tuinen, en toch... De ontdekking van de ruimtelijke ordening buiten het paleis, de centrale positie van de toegangsweg, de verbinding tussen het monument en de omgeving; dit alles heeft Frankrijk te danken aan een koningin Maria de Medici (1573-1642). Haar geboorteplaats: Firenze.
André Le Nôtre (1613-1700), de beroemdste tuinarchitekt aller tijden, begon zijn loopbaan als tuinarchitekt kort voor 1649 in de Tuileneen. Hij volgde zijn vader Jean op, die nog enige tijd onder Claude Mollet had gewerkt, de vader van de "parterres de broderie".

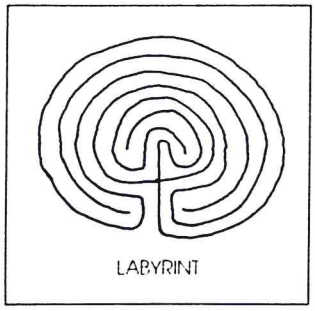

NYMPHENBURG

SCHÖNBRUNN

DUITSLAND & OOSTENRIJK

Dinsdag 17 januari 1989 - 20.15 uur.

In Duitsland en het Oostenrijkse keizerrijk verlangden talloze vorsten een residentie met bijpassende omgeving waarin reminiscenties aan Versailles zouden moeten meeklinken. De grootste ontstond bij Wenen, waar het paleis en de tuinen van Schönbrunn (1721) de bezoeker van vandaag nog steeds imponeren door hun afmetingen.
De Hofgarten van de Residenz in Wurzburg werd aangelegd in 1744. Omwille van,of juist door de zo beperkt ingekleede ruimte kreeg het een wonderschone afwisseling van tuinelementen en ruimtes.

ZWEDEN & DENEMARKEN

Dinsdag 31 januari 1989 - 20.15 uur

De Zweedse architekt N. Tessin kwam kort na 1680 in Versailles en maakte kennis met Le Nôtre. Hij maakte aantekeningen en later ontwerp hij in Franse stijl het koninklijk paleis nabij Stockholm, Drottningholm.
Koning Frederik IV (1671-1730) heeft het begrip "tuinkunst" in Denemarken binnengebracht. Het kulminneerde in de drie moorste tuinen van het land, nl. Frederiksberg, Fredensborg en Frederiksborg. Het was H.H. Scheel (1688-1730) die de topografische plannen, en later de tuinen tekende, na een verblijf in Vlaanderen en Italie. Later kwam de grootse Deense tuinarchitekt J.C. Krieger (1683-1755) met persoonlijke interpretaties naar voren. In de late 18de eeuw werd, o.a. zoals in Versailles met de tuin van Marie-Antoinette, ook in Denemarken een romantische tuin met Anglo-Chinees karakter uitgewerkt, dit als variante op de Engelse landschapsstijl. A. de la Calmette schonk zijn gemalin het zo liefelijke Liselund.

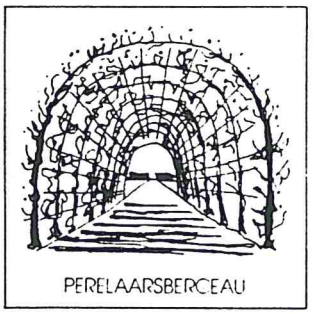

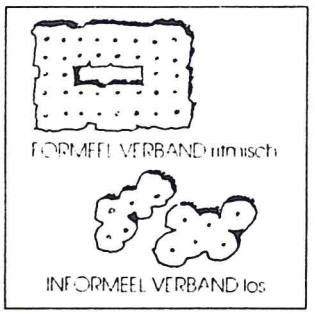

ENGELAND & IERLAND

Dinsdag 14 februari 1989 - 20.15 uur

De Engelse filosoof Shaftesbury (1671-1713) schreef in The Moralist (1709), "De geest van de plek heeft tenslotte gezegevierd. Ik zal niet langer de toenemende hartstocht in mezelf onderdrukken voor zaken van natuurlijke aard. Zelfs de ruwe rotspartijen, de bemoste spelonken en de in hun val gebroken watermassa's, met de barbaarse schoonheid van de wildernis zelf, dat alles zal, naarmate het meer de ongerepte natuur weergeeft, des te sterker beslag op ons leggen en door zijn schoonheid de vormelijke schetts van de vorstelijke tuinen doen verbleken." De landschapsarchitekten Kent, Bridgeman, Capability Brown en anderen bouwden aan de Engelse landschapsstijl.

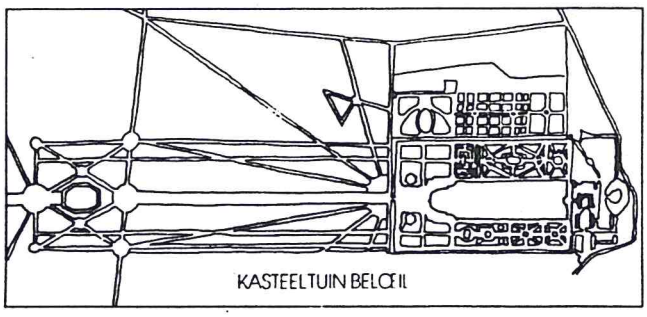

BELGIE & NEDERLAND

Dinsdag 28 februari 1989 - 20.15 uur

In de vroegere tuinen van de Nederlanden bleef de Italiaanse traditie krachtig doorwerken. J. van der Groens' "De Nederlantsen Hovenier" van 1669 bevat enige plattegronden van tuinen uit die tijd.
De parterres de broderie in "krullende lijnen" doen enigszins denken aan de Franse stijl, maar de verdeling van het grondplan in vierkanten is typisch Nederlands. Illustraties werden prachtig uitgewerkt in o.m. "Hortus Flondus" (1615) van C. van de Passe, en in de "Hortus Viridariorumque" van J. Vredeman de Vries. Latere tuinen zoals Leeuwergem en Belœil in België en Het Loo in Nederland hebben, zoals de meeste oudere tuinen, een evolutie van tuinstijlen ondergaan. Zowel de formele Franse als de landschappelijke Engelse zijn enn terug te vinden, deels bewaard gebleven, deels heraangelegd volgens oude dokumenten en prenten.

TEK: C. BOYE (DK)

Praktische toepassing - KASTEELTUIN BELŒIL

Lente 1989

De beroemde Franse tuinen, die dagtekenen uit de 17de eeuw, zijn aan Prins Claude Lamoral II te danken. De bekende veldmaarschalk Prins Karel Jozef de Ligne, intieme vriend van vorsten, schrijvers en filosofen, verwezenlijkte de Engelse tuinen, typische uiting van de romantiek uit de tijd van Marie-Antoinette en Jean-Jacques Rousseau.

De tuin, om het even waar en wanneer hij gekreëerd is, is een resultante geweest van de toen geldende tijdsgeest, levenswijze, topografie en klimaat. Hieruit volgt dat de omvang, proporties en inhoud van de tuinen, die doorheen de eeuwen tot op de dag van vandaag bewaard zijn gebleven, veranderingen hebben ondergaan onder invloed van wisselende tijdsidealen. Ondanks het projekteren van de tuinkunstgeschiedenis in een ruim sociaal, ekonomisch en kultureel kader, blijft het moeilijk te begrijpen hoe en waarom de Europese tuinkunst welbepaald 3 hoogtepunten beleefde, nl. in Italië rond 1500, in Frankrijk rond 1600 en in Engeland rond 1700. Het zijn deze drie hoogtepunten die de impuls hebben gegeven om de tuinkunst een plaats toe te kennen temidden van de SCHONE KUNSTEN.

Plaats : DE VRIJE RUIMTE, Visserij 106, Gent (nabij de Zuid)

Data : telkens op dinsdagavond, aanvang om 20.15 uur
op 15 en 29 november en 13 december 1988: DE ROMAANSE LANDEN
op 17 en 31 januari en 14 en 28 februari 1989: DE GERMAANSE LANDEN

Inschrijvingen : via voorafgaandelijke overschrijving op rekeningnummer 290-0454379-52, op naam van Buro voor Vrije Ruimte; met de vermelding EUROPESE TUINKUNST.
De inschrijvingsprijs voor de totale cyclus bedraagt 700 BEF.,
per lezing bedraagt de inschrijvingsprijs 120 BEF

Organisatie en informatie : BURO VOOR VRIJE RUIMTE - Christian Vermander en Thomas Van Mol
Tuin- en Landschapsarchitekten BVTL, Visserij 106 - 9000 Gent - (091)25.56.65

STICHTING ARCHITEKTUURMUSEUM v.z.w.
drabstraat 12 b-9000 gent 091/25.66.76

TENTOONSTELLING JONGE INTERIEURONTWERPERS

Tentoonstelling georganiseerd door de Stichting Architektuurmuseum V.Z.W.

MUSEUM VOOR SIERKUNST
Jan Breydelstraat 5 9000 GENT
16 december 1988 - 19 februari 1989

Elke dag van 9 tot 12.30 uur en van 13.30 tot 17.30 uur
Gesloten op maandag
Opening tentoonstelling en persconferentie : donderdag 15 december

Na drie opeenvolgende jaarlijke tentoonstellingen en bijhorende catalogi over het recente werk van jonge architecten in België opteert de Stichting Architektuurmuseum V.Z.W. dit jaar om de ontwerpen en creaties van jonge interieurontwerpers aan een ruimer publiek voor te stellen.
Veel meer nog dan architectuur zijn interieurs, met uitzondering van de meer commerciële ruimten zoals winkels en galerijen, gebonden aan een geheel stilzwijgen. Hun wereld verschuilt zich meestal achter gesloten deuren. Tevens kunnen deze ontwerpers in België hun ideeën nauwelijks confronteren met bestaande gerenommeerde waarden. Slechts enkele tentoonstellingen over kleinere meubelobjecten zijn sporadische getuigenissen. Manifestaties als "Denk-Beelden" (Gent,1987), "Made in Belgium" (Brussel,1987), "Metal Chairs (Brussel,1988), "Young Designers Collective" (Sint Niklaas,1988), "Gemeubeld Museum te Huur" (Hasselt,1988) en de Ideeënbeurs op de Biennale Interieur 88 te Kortrijk kunnen beschouwd worden als adempauses in deze leegte. Het gebeuren in het Museum voor Sierkunst te Gent is geen poging tot volledigheid . Eerder is het een intentie, een eerste aanzet om allerlei ideeën samen te brengen. Het Museum voor Sierkunst is een uiterst geschikte plaats voor een dergelijke initiatief. Met o.a. de belangrijkste Art-Nouveau collectie in België, het archief en de meubelobjecten van Pieter De Bruyne, het assortiment meubilair uit de 30-er jaren en de hedendaagse aanwinsten uit de collectie van o.a. Memphis en Alchimia crëert dit "huis" het gepaste entourage om nieuwe ontwerpen van jonge mensen voor te stellen. Hun wereld wordt in onmiddelijke continuïteit en confrontatie geplaatst met de geschiedenis van de interieure ruimte.
Met dit initiatief hoopt de SAM een nationale en zelfs internationale doorbraak te geven aan nieuw en ongekend talent dat zich hier tweejaarlijks zal kunnen manifesteren.
Ter gelegenheid van de expositie verschijnt een publicatie met het werk van de geselecteerde ontwerpers.
Meer informatie : 091/ 25.66.76.

JONGE INTERIEURONTWERPERS

Raf BOGAERTS : Tapijtenshowroom te Ottignies

Ann BUVENS : Paradonthologenpraktijk te Antwerpen
Kapel te Heist-op-de-Berg
Ontvangstruimte in drukkerij te Sint-Niklaas
Direktiekantoren

Paul DEJONGH : metalen meubilair

Koen DEPREZ : L'Espace Télé 1
L'Espace Télé 2
Fauteuil
Winkel te Wavre
Winkel te Hasselt
Eigen woning
Table géologique

Wim DE VOS : Schoenzaak Fred de la Bretonière te Den Bosch
Schoenenzaak Mac Pherson te Amsterdam
Stand N.L.-Groep op Modam, Amsterdam
Kledingszaak 501 - Pentagon te Amsterdam
Woning Hans Klasema te Amsterdam

Guido GYSENS : Café 'T Crayeken te Aalst
Lichtstudio Sign te Aalst

Stijn JASPERSE : reeks stoelen

Gerard KUIJPERS : Videorekje
Ovale Tafel
Tijdschriftrekje
Verlichting met 11 elementen te Leuven
Tafel
Kristallen troon
Boekenrek

Nana LUYTEN : reeks metalen stoelen
reeks fruitschalen in metaal en marmer

Didier MICHIELS : Taverne Tolhuisje te Gent
Samsons Kersentuin te Gent
Parfumerie Van Remoortel te Beveren-Waas

Luc RAMAEL : Tafel "Tête à tête" en 3-Poot-stoel
Lamp "Boog"
Lamp "Halve Maan"
Lamp "Volle Maan"
Lamp "Jan M."
Stoel 1987

Vittorio SIMONI : Café Hemelrijk te Hasselt
Kledingszaak Calèche te Hasselt
Appartement Calliano te Hasselt
Inrichting Kantoor te Hasselt
Verbouwing appartement te Hasselt
Kapsalon Buzzi - Juwelier Katz te Hasselt

Luk STEVENS : metalen meubilair

Philippe SWARTENBROUX : Herenkledingszaak Dries van Noten te Antwerpen
Optiekzaak Van Kets te Mariaburg
Lingeriezaak "Madame" te Antwerpen

NIK TETTELIN : metalen meubilair

DE EINDHOVENSE SCHOOL
HET MODERNE VERLEDEN

ARCHITECTUURTENTOONSTELLING

VAN 6 DECEMBER TOT 15 JANUARI 89
OPEN VAN DI TOT ZO VAN 14 U TOT 18 U
GESLOTEN OP 24 EN 31 DECEMBER 89

DESINGEL ISM. TU EINDHOVEN
DESINGEL DESGUINLEI 25 2018 ANTWERPEN

In de expositie "de Eindhovense School, het moderne verleden" wordt het werk van jonge architecten getoond, die in de Faculteit Bouwkunde van de Technische Universiteit werden opgeleid : Joost Ahsmann, Wiel Arets, Wim van den Bergh, Ralph Brodrück, Mathieu Bruls, Jo Coenen, Jos van Eldonk, Tony Goossens, Peter van Hulten, Martien Iansen, Herman Kerkdijk, Annette Marx, Ady Steketee, Sjoerd Soeters, Rudy Uytenhaak, Jeroen van de Ven, Frank & Paul Wintermans, Han Westelaken, Gert-Jan Willemsen, René van Zuuk en Gerard Van Zeyl.

Sinds 1967 leidt de faculteit Bouwkunde van de Technische Universiteit te Eindhoven bouwkundig ingenieurs op.
Binnen het beeld van de Eindhovense 'breed inzetbare ingenieur' heeft zich de laatste jaren een groep afgetekend die wegens bijzonder architectonische prestaties sterk opvalt. Deze groep jonge architecten blijkt zulke andere opvattingen te koesteren dan de oudere generatie, die zich veelal bij de moderne architectuurtraditie heeft aangesloten. Aangezien deze laatste traditie nauwelijks een ontwikkeling vertoont, en zelfs sinds jaren is afgegleden naar een pragmatisme, kan worden gesproken van een school' waarin de leer tot doctrine is verworden.
De jongste generatie echter legt zich niet neer bij deze school, die tot braafheid, zo niet verblinding heeft geleid. En ondanks het feit, dat de reacties op zo'n doctrine zeer uiteenopend zijn, vormt de reactie vanwege haar nevigheid aanleiding om te spreken van een Eindhovense school'. Deze term 'school' heeft het voordeel, dat ze allereerst verwarring veroorzaakt om ten slotte verheldering te bieden. Duidelijk is, dat de term 'Eindhovense school' herinnering oproept aan het blad 'De Delftsche School', dat juist de doctrine van Granpré Molière wilde provoceren door hem met zijn eigen wapens te bestrijden. Naast deze herinnering staat de verwijzing naar de Amsterdamsche School. Dóór ging het om het herstel van de kunstzinnige expressie. In de Eindhovense school gaat het eveneens om expressie, niet zonder meer van de vorm of van de emotie op zich. Nee, het gaat om het gevoel te herwinnen, dat te zamen met de rede de grondslag vormt van het architectonisch handelen. Er wordt, met andere woorden, niet voor één richting gekozen, voor één school, maar de Eindhovense jonge architect heeft bij zichzelf, zoals Dic Apon, als hoogleraar stelde, "het leven bij zichzelf hervonden als de basis, waarop men architectuur kan maken". Architectuur zou aldus een persoonlijke vraag zijn. En de Eindhovense architect nu is juist hierin geschoold. Sinds de jonge generatie de vraag aan zichzelf en niet aan de aanvaarde ontwerperspraktijk is gaan stellen, heeft men zich niet alleen ontworsteld aan een abstracte methode, maar men heeft zich de methode eigen gemaakt om architectuur niet uitsluitend als de uitbouw van de eigen droomwereld te maken, maar vooral contact te zoeken met de droom, die de wereld zich koestert.

Deze droom blijkt niet meer de gangbare utopie te zijn, die de Moderne Architectuur in het verschiet stelde en die steeds meer werd vooruitgeschoven om ten slotte in haar tegendeel om te slaan, nee, deze droom wordt gezien in de realiteit die echter wel verder reikt dan het alledaagse zonder meer. Terwijl de Moderne Architectuur is ten onder gegaan door te alledaags te worden, ja tot sleur te worden, bestaat in de Eindhovense school de notie van geschiedenis. Sommigen slagen erin intuïtief contact te maken met de architectuurgeschiedenis. Zij staan verbaasd van de rijke vormentaal, die de architectuurgeschiedenis kent, maar vooral is het een schok om in te zien hoe modern de principes zijn die aan deze vormentaal ten grondslag liggen./Het is in Eindhoven onder meer professor Bekaert geweest, die deze grondslagen van het ontwerpen langs de historische beschouwing aan de orde heeft gesteld. Het besef is hiermee ontstaan hoe modern het verleden was en hoe versleten een Moderne Architectuur, waar zij zich van haar voorsprong had afgesneden. De Eindhovense School heeft via de jonge architecten zich aldus van dienstknechten van het wereldverstand ontwikkeld naar een wijsheid, waarin de "noös poiëticos" kon worden hervonden. Deze wijsheid stelt hen in staat om zonder naïviteit, zonder rancune of polemiek te vermijden, dat deze school in een secte ontaardt. Dat is tevens het onderscheid met de opleiding in Delft, waar men zich jaren lang tegen de grote meesters heeft moeten afzetten.
Een aspect, dat niet moet worden vergeten, is het technisch kunnen. Allereerst toont de Eindhovense school zich meester in het conceptueel denken en men is zeer vaardig om de tekening te presenteren en het model te maken. De tekening is vaak al zo overtuigend, dat ze zelf 'als bouwwerk' verschijnt en niet meer gebouwd zou hoeven te worden. Maar zou men aldus tegenover het bouwen staan? Nee, de Eindhovense school staat niet tegenover het bouwen, hooguit tegenover een te oppervlakkige pragmatiek. Men staat stevig middenin het bouwen en aanvaardt de maatschappelijke mechanismen, niet om ze onderdanig te bevestigen en te verheerlijken, maar om ze als uitgangspunt te nemen van een kritisch ontwerp.
Het genoemde technisch kunnen komt t vens expliciet naar voren in de vorm van w men als High Tech wil typeren. Hier blijkt echter in plaats van verblinding een fascinatie voor de techniek, die de techniek in zijn eigen waarde toont. Dat wil zeggen, zonder zich te verhullen in een esthetisch jasje, maar omgekeerd ook zonder met de techniek te koop te lopen terwille van een gewilde schoonheid.

Architectuur verschijnt bij jonge Eindhovense architecten in haar eigen presentie. Het is een architectuur, die het zelfbewustzijn van de maker toont, maar tevens een bewustzijn van de historiciteit van het vak bouwkunde. Een historiciteit, die zowel op een esthetische als een technische traditie stoelt. In de expositie gaat het er niet om per architect een overzicht te geven. Zo wordt, om het beeld te verscherpen, het werk getoond als een reeks 'Farben neben einander' met het doel om architectuur te tonen in haar diverse gedaanten. Geen gedaante geniet de voorkeur boven de ander. De gedaanten van deze architec verwijzen naar standpunten, die de discussie bepalen tussen studenten en docenten in Eindhoven en tussen ontwerpers en de ontwerppraktijk elders in Nederland. Eindhoven zeggen betekent in zeker opzicht dat het gaat om een centrum van architectuur, maar het is een centrum, dat zowel van binnenuit haar architectuur heeft ontwikkeld als dat men zich gesitueerd weet in de recente architectonische cultuur. Het begrip 'Eindhovense school' is ten slotte betrekkelijk. Als er twintig architecten zijn geëxposeeerd, gaat het om een selectie van een veel grotere groep. De constellatie van uiteenlopende attituden wordt het meest scherp getoond door de beperking.

GERARD VAN ZEYL, WINTER 1988.

